

Sveaskogs yttrande över slutbetänkandet En ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125)

Sveaskog har beretts tillfälle att yttra sig över ovanstående betänkande och lämnar följande synpunkter. Numreringen i yttrandet följer betänkandets disposition.

Sammanfattande synpunkter

Sveaskog är i huvudsak positivt till utredningens förslag och välkomnar att nuvarande jaktlagstiftning ersätts av ett samlat och moderniserat regelverk för viltförvaltningen. Sveaskog anser att förslagen i flera delar är väl avvägda men ser behov av vissa förtydliganden, särskilt avseende hållbart brukande av vilt, markägarens roll samt vikten av långsiktigt stabila och förutsägbara förutsättningar för markanvändning.

3. En ny viltförvaltningslagstiftning

Sveaskog tillstyrker utredningens förslag att en ny viltförvaltningslag och en ny viltförvaltningsförordning införs och därmed ersätter nuvarande jaktlag och jaktförordning. Sveaskog delar utredningens bedömning att de föreslagna benämningarna på ett tydligare sätt speglar regelverkets syfte och innehåll. Vidare ser Sveaskog positivt på den genomgripande översyn som genomförts och välkomnar såväl moderniseringar som språkliga och systematiska förtydliganden. Sammantaget bedöms förslaget bidra till ett mer sammanhållet, överskådligt och ändamålsenligt regelverk för viltförvaltningen.

4. Viltförvaltningens syfte

Sveaskog delar utredningens beskrivning av viltförvaltningens olika och inbördes beroende delar – att begränsa skador och olägenheter samt att bevara, främja och bruka viltet på ett hållbart sätt.

Sveaskog ser dock ett behov av att syftet med viltförvaltningen tydligare betonar att främjande och brukande av vilt ska ske inom ramen för tillgängliga naturresurser och med beaktande av uppsatta mål för skador och olägenheter. Ett sådant förtydligande bedöms stärka balansen mellan olika intressen och underlätta en enhetlig tillämpning av regelverket.

4.2.2 Främja ett hållbart brukande

Sveaskog instämmer i att anpassning av jakten efter tillgången på vilt är en central komponent i ett hållbart brukande och delar utredningens ambition att tydligare synliggöra viltet som en resurs.

Samtidigt anser Sveaskog att beskrivningen av jaktens roll i förhållande till begreppet "överskott" av vilt behöver nyanseras. Sveaskog bedömer att begreppet saknar en entydig och

objektivt fastställbar innebörd och därför är mindre lämpligt som styrande utgångspunkt i förvaltningen.

Sveaskog anser att arbetet med att främja ett hållbart brukande i stället bör ta sin utgångspunkt i att skador och olägenheter orsakade av vilt hålls på eller under fastställda och accepterade målnivåer. Inom dessa ramar finns goda förutsättningar för ett långsiktigt hållbart brukande av viltet.

Sveaskog noterar Naturvårdsverkets uppdrag att medverka till att främja brukandet av vilt som resurs och ser detta som ett viktigt och positivt uppdrag. Sveaskog bedömer att detta uppdrag med fördel kan kompletteras med ett tydligare fokus på att även förebygga och minska skador på skog och gröda orsakade av vilt, vilket skulle bidra till ökad effektivitet och legitimitet i viltförvaltningen.

4.2.3 Begränsa skador och olägenheter orsakade av vilt

Sveaskog välkomnar utredningens tydliga beskrivning av att populationsreglerande åtgärder utgör ett av de viktigaste verktygen för att begränsa skador och olägenheter orsakade av vilt. Sveaskog delar utredningens syn på jaktens centrala roll i detta sammanhang och vill därutöver understryka vikten av ett aktivt och ståndortsanpassat skogsbruk i kombination med avskjutning, som tillsammans kan bidra till att upprätthålla en långsiktigt hållbar balans mellan viltstammar och tillgängliga resurser.

5–6. Förvaltningsnivåer, ansvar och inflytande

(Jfr kapitel 5 och 6 i SOU 2025:125)

Sveaskog vill framhålla vikten av att markägarens roll i viltförvaltningssystemet ges ett tydligare erkännande. Markägare och skogsägare har ett långtgående ansvar för att möjliggöra viltförvaltningen genom markanvändning, habitatförvaltning och praktiskt genomförande av åtgärder.

Detta ansvar bör förstås inom ramen för ett normalt och miljöanpassat mark- och skogsbruk och innebär inte att markägare ska bära ansvar för att genom särskilda markanpassningar kompensera för höga viltstammar.

Mot denna bakgrund anser Sveaskog att det finns skäl att tydligare klargöra markägarens faktiska möjligheter att påverka viltstammarnas utveckling inom ramen för förvaltningssystemet. Ett tydligt samband mellan ansvar, kostnader och reellt inflytande bedöms vara en viktig förutsättning för ett långsiktigt legitimt och effektivt förvaltningssystem.

7.12 Viltförvaltningsavgift

Sveaskog tillstyrker förslaget att viltvårdsavgiften och viltvårdsfonden byter namn till viltförvaltningsavgiften respektive viltförvaltningsfonden, då detta tydliggör avgiftens koppling till den samlade viltförvaltningen.

Sveaskog tillstyrker även förslaget att viltförvaltningsavgiften fastställs till 490 kronor. Samtidigt konstaterar Sveaskog att den föreslagna nivån i huvudsak kompenserar för borttagna avgifter och innebär att de samlade intäkterna ligger kvar på ungefär samma nivå som i dag.

Sveaskog bedömer att viltförvaltningen för närvarande är underfinansierad och ser positivt på en fortsatt diskussion om hur finansieringen långsiktigt kan stärkas. Mot bakgrund av att en väl fungerande viltförvaltning utgör ett tydligt samhällsintresse anser Sveaskog att staten bör ha en betydande roll i finansieringen.

11. Genomförande, stabilitet och långsiktighet

(Jfr kapitel 11 i SOU 2025:125)

Sveaskog vill understryka vikten av stabilitet och förutsägbarhet i beslut som påverkar markanvändning över långa tidsperioder. Skogsbruk och annat markbruk präglas av mycket långa planeringshorisonter, ofta över flera decennier.

Sveaskog anser därför att viltförvaltningssystemet bör utformas och tillämpas på ett sätt som ger markägare långsiktigt stabila förutsättningar att planera, investera och bruka sin mark. Förutsägbarhet i mål, inriktning och tillämpning bedöms vara en central del i att uppnå både effektiv viltförvaltning och ett uthålligt markutnyttjande.

12. Sekretess

Sveaskog tillstyrker utredningens förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att uppgifter om områden som registrerats för jakt samt uppgifter om jaktresultat som omfattas av anmälningsskyldighet sekretessbeläggs.

Sveaskog bedömer att förslaget dels stärker skyddet för den enskilde jägaren, dels bidrar till att minska risken för att känslig information eller vapen kommer till oriktig användning.

Peter Christoffersson
Jaktchef
Sveaskog

010-471 81 15
peter.christoffersson@sveaskog.se